

Statistisch overzicht
van de begrotingen 2022

De financiële situatie van de Brusselse lokale besturen

Belfius

Inhoudstafel

INLEIDING - KERNBODSCHAPPEN	3
BRUSSELSE LOKALE BESTUREN	7
Ontvangsten	7
Gewone uitgaven en kapitaaluitgaven	8
Brutobesparingen en financieringsbehoefte	9
Schuld	9
BRUSSELSE GEMEENTEN	10
Gewone uitgaven	10
Gewone ontvangsten	15
Saldi	20
Investerings	21
BRUSSELSE OCMW'S	22
Exploitatie-uitgaven	22
Exploitatie-ontvangsten	25
Investerings	27

Inleiding - Kernboodschappen

Energiecrisis en inflatie: grotere financiële schok dan de covidfactuur

De lokale besturen moeten dit jaar het hoofd bieden aan een nog zwaardere financiële schok dan tijdens de gezondheids crisis in 2020. De situatie valt te verklaren door de hoge inflatie die verantwoordelijk is voor een forse stijging van de loonkosten, door uit de pan swingende energiekosten en torenhoge prijzen van bouwmaterialen.

Zonder wijziging dreigt het gewone saldo eigen dienstjaar in 2022 van de Brusselse lokale besturen volgens een simulatie van Belfius Strategic Research met bijna 90 miljoen euro (van -30 naar -120 miljoen euro) te verslechteren.

Reden is het zogenaamde 'schaareffect' of het verschil in tempo waarmee uitgaven en ontvangsten de impact van de inflatie ondervinden. Voor ontvangsten volgt de impact namelijk met (1 tot 2 jaar) vertraging, op basis van het geldende indexeringsmechanisme.

Loonkosten stijgen met meer dan 10% (Belfius-simulatie)

De initiële begrotingen voor 2022 werden eind 2021 - begin 2022 goedgekeurd door de gemeenteraden, toen van de inflatiedruk nog geen sprake was⁽¹⁾. Er was toen enkel een lichte loonindexering voor 2022 voorzien, terwijl we sindsdien weten dat er dit jaar 4 indexeringen van de ambtenarensalarissen zullen zijn. Uitgaande van dat principe zullen de loonkosten voor de Brusselse lokale besturen met 10,6% (baremieke verhogingen inbegrepen) stijgen, wat overeenstemt met 85 miljoen euro aan meeruitgaven.

Nooit eerder geziene pieken in de energiefactuur

De onzekerheid over de energiebevoorrading deed de energiefacturen eveneens exploderen. Als we uitgaan van een stijging van de energiekosten met 50%, dan voorspellen we voor de Brusselse gemeenten een theoretische verhoging van de uitgaven van 12,5 miljoen euro. Bepaalde besturen maken evenwel melding van een verdubbeling of zelfs verdrievoudiging van hun factuur. Anderzijds kunnen bepaalde gemeenten (wat het geval kan zijn in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest) tijdelijk terugvallen op vaste contracten over langere periodes.

Gelukkig zal de rekening minder gepeperd uitvallen voor steden en gemeenten die al verder gevorderd waren met hun duurzame investeringen om het energieverbruik van bijvoorbeeld straatverlichting en gebouwen te verminderen. Zelf energie opwekken en brandstofvrije mobiliteit zullen ook bijdragen aan een lagere energiefactuur.

Deze stijging van de energieprijzen leidt ook tot een verhoging van de sociale bijstand aan burgers. Terwijl de gevolgen van de gezondheids crisis nog niet weggeëbd zijn, worden er momenteel door de hogere energiekosten heel wat meer steunaanvragen ingediend.

(1) De statistieken in het corpus van deze publicatie berusten uitsluitend op cijfers van die initiële begrotingen en houden dus nog geen rekening met de resultaten van onze simulatie ex post waarvan sprake in deze inleiding (zie ook verder op pagina 6 'kadertje over de methodologie').

Fors gestegen prijzen hebben eveneens gevolgen voor gemeentedotaties (OCMW's, politiezones enz.)

Diverse loonindexeringen en uit de pan swingende energiekosten hebben eveneens hun weerslag op de andere lokale entiteiten (OCMW's, politie- en hulpverleningszones enz.). Dat zien we hoofdzakelijk in de politiezones waar personeelskosten meer dan 90% van de gewone uitgaven uitmaken. Onvermijdelijk zal dit leiden tot een verhoging van diverse gemeentedotaties die het budget van die entiteiten in evenwicht moeten houden. Volgens onze raming en rekening houdend met de gevoeligheid voor inflatie zouden de meerkosten voor de zogenaamde overdrachten voor de Brusselse lokale besturen op 35 miljoen euro neerkomen.

Gemeentebegrotingen zwaar onder druk door bouwkosten

Bovendien zijn ook de bouwkosten fors gestegen. De referentieprijzen voor openbare werken namen vorig jaar met zo'n 25% toe. In tegenstelling tot de gemiddelde Belgische consument, die slechts af en toe met bouwkosten te maken krijgt, is deze rubriek voor lokale besturen een jaarlijkse, terugkerende uitgavenpost, die in hun uitgavenmodel niet mag worden onderschat.

Uitgestelde impact van inflatie op belastingontvangsten

Volgens onze ramingen zal de budgettaire impact van de inflatiecrisis vooral in 2022 voelbaar zijn. Zelfs indien er in 2023 nog 2 indexoverschrijdingen volgen, met gevolgen voor de loonkosten, dan nog zal de impact op het begrotingsevenwicht minder groot zijn.

Het is immers zo dat tal van fiscale ontvangsten, huurgelden, tarieven voor bepaalde diensten, alsook subsidies, vanaf 2023 geleidelijk zullen worden aangepast aan de inflatie.

Wat de fiscaliteit betreft, zullen eerst de ontvangsten uit opcentiemen op de onroerende voorheffing toenemen, op basis van de kadastrale inkomsten die de inflatie volgen. De opcentiemen op de onroerende voorheffing vertegenwoordigen bijna 57% van de lokale belastingontvangsten in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, verreweg de belangrijkste lokale belastinginkomsten.

De 'Korf van de burgemeester': een specifieke index voor het consumptieprofiel van de gemeenten

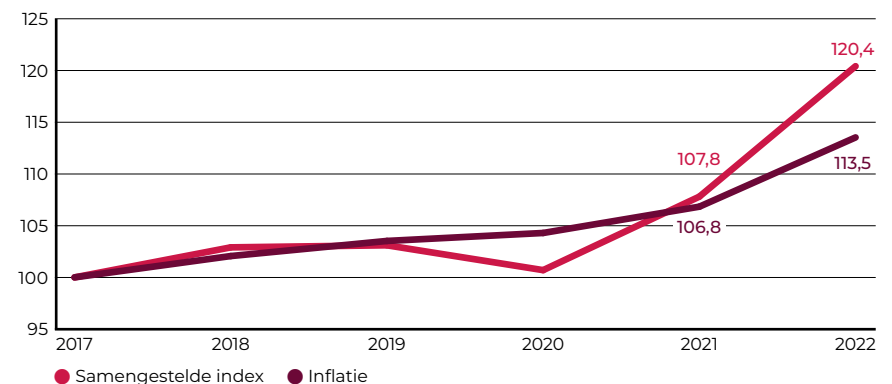
Belfius Strategic Research ontwikkelde een nieuwe index die de inflatie voor de lokale besturen berekent.

Uit die index blijkt dat gemeenten duidelijk veel gevoeliger zijn voor stijgende prijzen dan gezinnen (de 'klassieke' consumptieprijzenindex), met name door het aandeel van de loonkosten, de stijging in de bouwpreizen en de hogere rente.

Voor de loonkost weegt zwaar door, omdat deze 37,5% uitmaakt van alle uitgaven. Maar ook de gestegen kosten voor gebouwen en wegenwerken nemen gevoelig toe. Die investeringsuitgaven maken bijna 20% van de indexkorf uit.

De evolutie van deze gemeentelijke index (berekend volgens hun eigen consumptiekorf) sinds 2017, wijst duidelijk op een sterkere invloed van een wijzigende macro-economische context dan het inflatiepeil (berekend volgens de indexkorf voor gezinnen).

Vergelijking indexkorf gemeenten met inflatiepeil (2017 = 100)

In 2024 zullen lokale besturen eveneens meer ontvangsten uit de aanvullende belasting op de personenbelasting halen. Dat valt te verklaren door de automatische indexering van de lonen die een grotere belastbare loonsom oplevert.

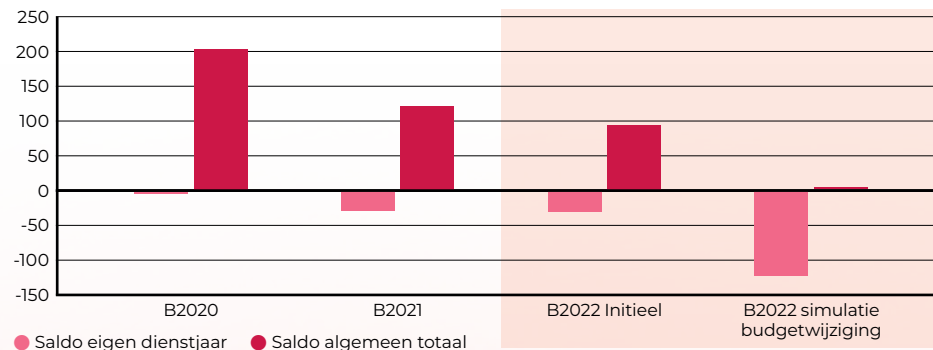
In 2021 en 2122 stonden heel weinig aanpassingen van de belastingvoeten op het programma. Zullen steden en gemeenten in 2023 overwegen om hun belastingen te verhogen?

Verslechtering van het gewone saldo bij gelijkblijvend beleid (Belfius-simulatie)

De initiële begrotingen van lokale besturen zullen dus bij de eerstvolgende begrotingswijzigingen grondig worden bijgestuurd. Als we rekening houden met alle meerkosten zullen de gewone uitgaven van de Brusselse gemeenten ten opzichte van 2021 met 9,8% stijgen (tegenover 6,0% initieel). Deze toename ten opzichte van de initiële begrotingsvooruitzichten ligt een stuk hoger dan in 2020 met de gezondheids crisis.

Bij ongewijzigde omstandigheden zal de volledige aanrekening van alle meerkosten wellicht tot een verslechtering van het saldo voor het eigen dienstjaar leiden, met een

Evolutie van saldi voor het eigen dienstjaar en voor het algemeen totaal van de Brusselse gemeenten (in miljoen EUR)

tekort van 122 miljoen euro voor alle Brusselse gemeenten samen. Deze plotse verslechtering zal wellicht van tijdelijke aard zijn, aangezien belangrijke ontvangsten vanaf 2023 geïndexeerd worden.

Voor het algemeen totaal, d.w.z. rekening houdend met de reserves van de voorgaande dienstjaren, zouden de Brusselse gemeenten slechts een licht overschot van 2 miljoen euro overhouden.

Investerings dreigen hieronder te lijden

Het is niet nieuw: als openbare besturen moeten besparen, wordt er vaak in eerste instantie naar de investeringen gekeken. En ook al beslissen steden en gemeenten om hetzelfde nominaal bedrag zoals aanvankelijk voorzien in de meerjarenplannen aan investeringen te besteden, is één ding zeker: door de hogere kosten zullen de lokale besturen hun projecten op een lager pitje moeten zetten. Momenteel blijft de investeringsdynamiek nog positief. De Brusselse gemeenten verwachten een stijging van de investeringen voor het 3e opeenvolgende jaar (d.w.z. +60% sinds 2019).

De fors gestegen bouwrijzen van de voorbije maanden zouden evenwel kunnen leiden tot het herschikken of het uitstellen van bepaalde projecten.

Wellicht blijven investeringen waarvoor steden en gemeenten Europese of gewestelijke subsidies ontvangen (riolerings- of wegenwerken, fietsinfrastructuur enz.) op de lijst met uit te voeren werkzaamheden staan.

Energietransitie en duurzaam beleid bij de gemeenten

Lokale besturen vervullen een rol in de energietransitie en worden bovendien via het regelgevend kader steeds verder aangemoedigd om de focus op duurzame investeringen (energie-efficiëntie en strijd tegen de klimaatverandering) te leggen. De meeste gemeenten ondertekenden overigens het Burgemeestersconvenant voor Klimaat en Energie van de Europese Commissie en hebben zich ertoe verbonden om het Plan voor Lokale Actie voor het Gebruik van Energie (PLAGE) uit te voeren.

Statistische bronnen & methodologische beschouwingen

Op basis van de initiële begrotingen 2022 biedt dit document een statistisch overzicht van de voornaamste categorieën van ontvangsten en uitgaven van de Brusselse lokale besturen, nl. de gemeenten en hun OCMW's. Deze vergelijken we met initiële begrotingen voor 2021.

Ter herinnering: de begrotingen voor 2022 werden in principe eind 2021 goedgekeurd, tijdens een periode waarin nog van een matige inflatie werd uitgegaan. Bijgevolg houden de begrotingsvooruitzichten nog geen rekening met de gevolgen van de fors gestegen energiekosten en de fors hogere inflatie in het 1e halfjaar van 2022. Bepaalde gemeenten hebben evenwel hun begroting later goedgekeurd (tijdens het 1e, zelfs 2e kwartaal van 2022), en houden dus al meer rekening met de gevolgen van de hogere inflatie.

De representativiteitsgraad (ten opzichte van de bevolking) bedraagt 100% voor de gemeenten en 95% voor de OCMW's.

Voor de gemeenten hebben we (bij de ontvangsten en uitgaven) de wedden van het door de Gewesten gesubsidieerd onderwijzend personeel in mindering gebracht.

De statistieken over het aantal werknemers in lokale besturen zijn afkomstig van de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid (RSZ), deze over de begunstigden van een leefloon zijn afkomstig uit de 'Barometer voor Maatschappelijke Integratie' van de POD Maatschappelijke Integratie.

De analyse van de begrotingsstatistieken gebeurt eveneens op basis van de 'sociaal-economische typologie' van de Brusselse gemeenten, die volgende categorieën (clusters) omvat:

	Clusters	Gemeenten
B1	Residentiële gemeenten van het noordwesten	Ganshoren, Evere, Koekelberg, Jette, Sint-Agatha-Berchem
B2	Residentiële gemeenten van het zuidoosten	Sint-Lambrechts-Woluwe, Oudergem, Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel, Watermaal-Bosvoorde
B3	Gemeenten 'eerste gordel'	Etterbeek, Elsene, Sint-Gillis, Sint-Joost-ten-Node
B4	Voormalige industriële gemeenten van de kanaalzone	Anderlecht, Sint-Jans-Molenbeek, Vorst, Schaarbeek
B5	Brussel-Stad	Brussel-Stad

(1) <https://research.belfius.be/nl/typologie-van-de-gemeenten/>

Brusselse lokale besturen

(op basis van de cijfers van de nationale boekhouding 2016-2020)

De statistieken van de nationale begroting door het INR⁽¹⁾ bieden ons een cijferoverzicht van de Brusselse lokale sector conform de ESR 2010-methodologie⁽²⁾. De perimeter van de lokale sector (S1313) omvat immers de gemeenten en de OCMW's, maar ook de politiezones, heel wat gemeentebedrijven en gemeentelijke vzw's, alsook een zeker aantal intercommunales (die voornamelijk actief zijn in de sectoren van milieu en opleidingen)⁽³⁾.

Ontvangsten

In 2020 kwamen de ontvangsten van de Brusselse lokale besturen uit op 3.762 miljoen euro, een toename van 2,1% in vergelijking met het dienstjaar daarvoor. De ontvangsten van de Brusselse lokale besturen zijn in hoofdzaak afkomstig uit werkings- en kapitaaltoelagen (48,5%),

(1) Het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) – cijfers beschikbaar op de website van de NBB.

(2) Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen, als referentiekader voor de statistieken van het Europees stabiliteitspact.

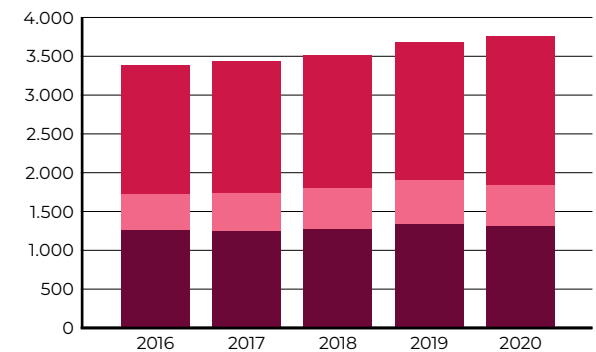
(3) De lijst met betrokken publieke entiteiten is terug te vinden op de website van het INR.

Ontvangsten en uitgaven van de Brusselse lokale besturen – 2020

	2020	Evolutie (tov 2019)
Fiscale en parafiscale ontvangsten	1.312,2	-1,7%
Niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten	521,8	-7,1%
Inkomensoverdrachten en kapitaaltoelagen afkomstig van andere openbare besturen	1.927,8	7,8%
ONTVANGSTEN	3.761,8	2,1%
Bezoldiging werknemers	1.405	3,0%
Intermediair verbruik en betaalde belastingen	266,1	5,3%
Sociale uitkeringen	607,3	8,2%
Subsidies en inkomensoverdrachten	1.086,8	30,8%
Rentelasten	44,8	-2,6%
Kapitaaluitgaven	409,2	17,9%
UITGAVEN	3.819,2	5,8%
Brutobesparingen	263,3	-13,7%
FINANCIERINGSOVERSCHOT (+) OF -TEKORT (-)	-57,5	-175,9%

Bron: INR - NBB

Evolutie van de ontvangsten van de Brusselse lokale besturen – 2016-2020

- Inkomensoverdrachten en kapitaaltoelagen afkomstig van andere openbare besturen
- Niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten
- Fiscale en parafiscale ontvangsten

Bron: INR - NBB

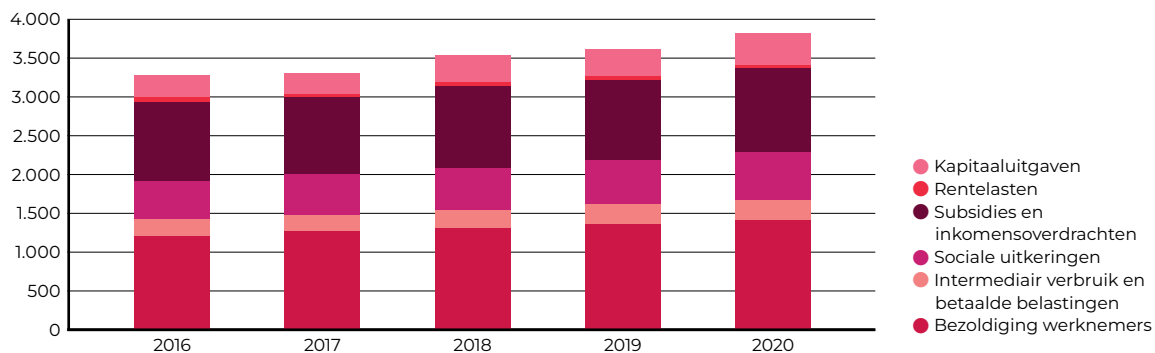
lokale belastingen (36,2%) en eigen ontvangsten zoals die uit de eigendom en verkoop van producten en diensten (15,2%). Laatstgenoemde categorie is tijdens de voorbije 4 jaar (+6,8% per jaar, tegenover +2,9% per jaar voor alle ontvangsten samen) het meest dynamisch gestegen. Dit gaat om een gemiddelde financieringsstructuur van lokale besturen die sterk verschilt tussen gemeenten, OCMW's of politiezones.

Gewone uitgaven en kapitaaluitgaven

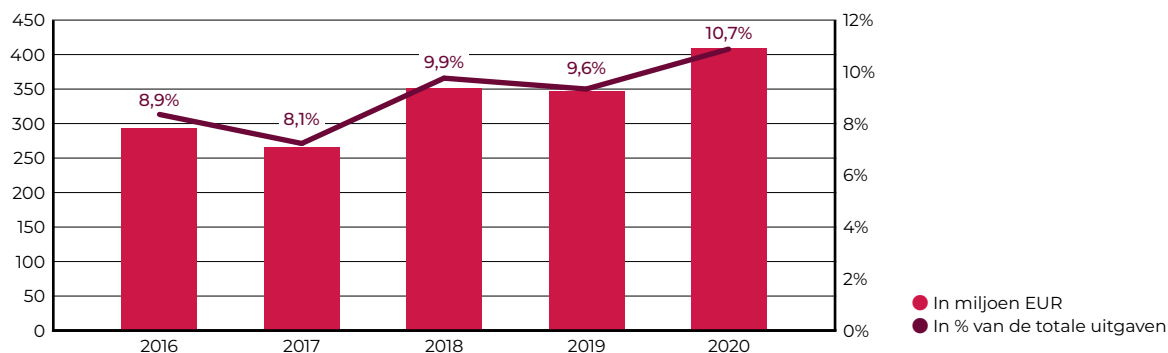
In 2020 kwamen de uitgaven van de Brusselse lokale besturen uit op 3.819 miljoen euro, een toename van 5,8% ten opzichte van het voorgaande dienstjaar. De bezoldigingen van het personeel namen 37,8% van de totale uitgaven voor hun rekening. De courante toelagen en sociale prestaties (voornamelijk via de OCMW's) vertegenwoordigen respectievelijk 28,8% en 15,5% van de totale uitgaven. De rentelasten, die de voorbije 4 jaar met 7,5% per jaar zijn gedaald, tekenen maar voor 1,3% van de totale uitgaven.

De investeringsuitgaven schommelen tussen 275 en 400 miljoen euro, afhankelijk van het jaar, wat neerkomt op 8% tot bijna 11% van de totale uitgaven.

Evolutie van de uitgaven van de Brusselse lokale besturen – 2016-2020

Evolutie van de investeringsuitgaven van de Brusselse lokale besturen – 2016-2020

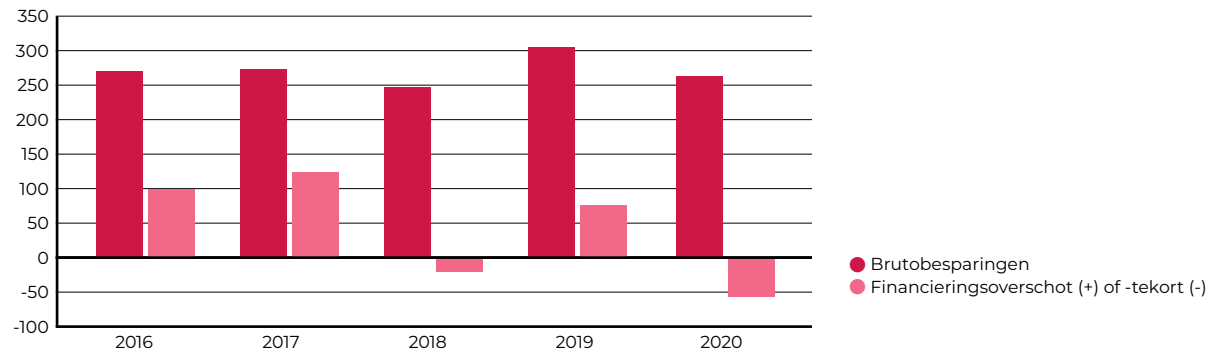
Bron: INR - NBB

Brutobesparingen en financieringsbehoefte

Met uitzondering van 2018 en 2020 hebben Brusselse lokale besturen een positief ESR-saldo, namelijk een financieringscapaciteit van nagenoeg 100 miljoen euro per jaar. De brutobesparingen, of het verkregen saldo exclusief kapitaalverrichtingen, schommelen tussen 250 en 300 miljoen euro naargelang het jaar.

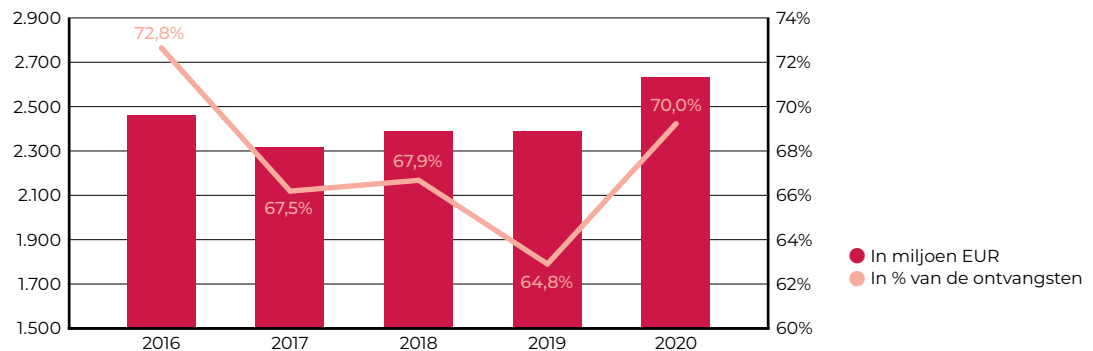
Evolutie van het financieringsoverschot en -tekort van Brusselse lokale besturen – 2016-2020

Schuld

De uitstaande schuld van Brusselse lokale besturen kwam in 2020 uit op 2.632 miljoen euro. Relatief gezien vertegenwoordigt deze schuld 70% van de totale ontvangsten in 2020, tegenover 72,8% in 2016.

Evolutie van de brutoschuld van de Brusselse lokale besturen – 2016-2020

Brusselse gemeenten

Gewone uitgaven

Volgens de initiële begrotingen van 2022 komen de gewone uitgaven van de Brusselse gemeenten uit op 2,7 miljard euro, of 2.218 euro per inwoner, waarmee ze t.o.v. 2021 een stijging van 6,0% laten optekenen.

Deze weliswaar sterke evolutie is heel zeker onderschat in het licht van de spectaculaire stijging van de inflatie en de uit de pan swingende energiekosten in de 1e jaarhelft van 2022 (cf. inleiding).

Personeelsuitgaven (zonder het gesubsidieerd onderwijzend personeel) nemen gemiddeld 43% van de totale uitgaven voor hun rekening, tegenover 36% voor de overdrachten (OCMW, politiezone enz.).

Personeelsuitgaven

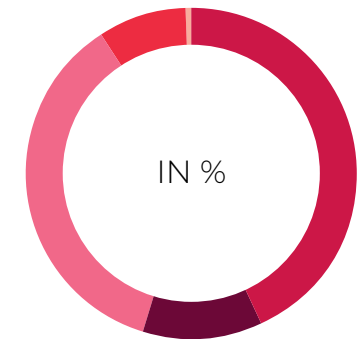
Personeelsuitgaven van Brusselse gemeenten zijn in 2022 met 7,4% gestegen, voornamelijk als gevolg van de uitvoering van het protocol van het sectorakkoord voor de herwaardering van de lonen van het lokaal openbaar ambt⁽¹⁾. De gevolgen van de sinds het einde van 2021 fors toegenomen inflatie op de indexering van de lonen is

(1) Protocol van sectoraal akkoord 2021/1 afgesloten binnen het Onderhandelingscomité C voor de jaren 2021 tot 2025 – Comité van de plaatselijke openbare diensten.

Uitsplitsing van de gewone uitgaven volgens economische groep – Begrotingen 2022
(in miljoen EUR en in EUR/inw.)

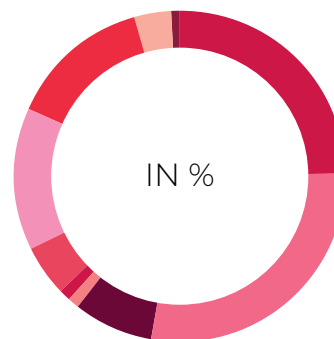
	In mio EUR	In EUR /inw	Evolutie (tov 2021)
Personeel	1.173	959,6	7,4%
Werking	317	259,0	4,5%
Overdrachten	976	798,4	5,7%
Schulduitgaven	237	193,6	5,5%
Overboekingen	9	7,1	-45,1%
TOTALE EXPLOITATIE-UITGAVEN	2.711	2.217,7	6,0%

Uitsplitsing van de gewone uitgaven volgens economische groep – Begrotingen 2022

- Personeel: 43%
- Werking: 12%
- Overdrachten: 36%
- Schulduitgaven: 9%
- Overboekingen: 0%

Verdeling van de personeelsuitgaven per kostencategorie – Begrotingen 2022

- Lonen van het gemeentepersoneel: 25%
- Lonen van het contractueel personeel: 28%
- Lonen van het gesubsidieerd personeel: 7%
- Lonen van de gemeentelijke mandatarissen: 1%
- Overige lonen en vergoedingen: 1%
- Sociale uitkeringen: 5%
- Werkgeversbijdragen: 14%
- Pensioenen (incl. respo-bijdragen): 14%
- Vervoerkosten: 4%
- Medische en sociale dienst: 1%

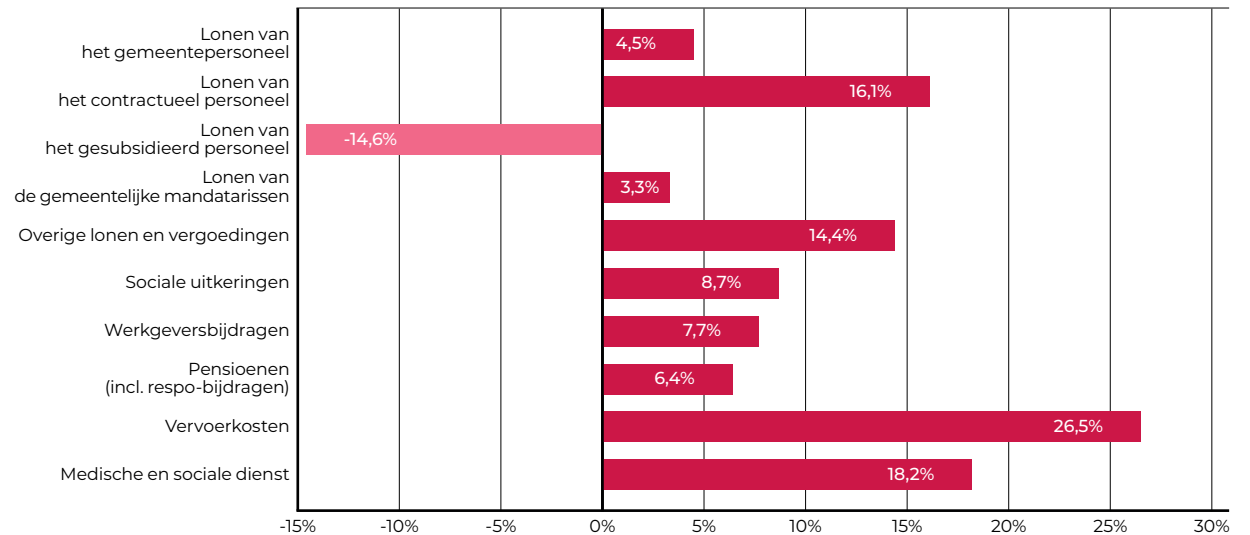
enkel in rekening genomen door gemeenten die hun begroting voor 2022 later hebben goedgekeurd (in de loop van de 1e helft van 2022).

De pensioenlasten van het statutair personeel vertegenwoordigen gemiddeld 14% van de totale personeelsuitgaven of 55,4% van de totale loonsom van dat deel van het personeel.

Volgens de RSZ-statistieken kwam het administratief personeelsbestand van de Brusselse gemeenten (incl. de overheidsbedrijven) eind 2021 uit op 17.531 voltijdse equivalenten (vte), een lichte toename van 0,3% in vergelijking met het voorgaande jaar. Voor het eerst sinds vele jaren is het aandeel van het statutair personeel lichtjes gestegen (2,2%). Toch vertegenwoordigt het nog maar 36,4% van het volledig gemeentelijk personeelsbestand. Dat percentage ligt evenwel een flink stuk hoger dan in de andere gewesten (22,0% in Wallonië en 24,5% in Vlaanderen).

Het contractueel personeel daarentegen is afgenomen met 91 vte, d.w.z. -0,8% in 2021. Merk op dat het aandeel van statutaire medewerkers sterk onderling verschilt tussen de 19 gemeenten, met een minimum van 20% en een maximum van 50%.

Evolutie van de personeelsuitgaven per kostencategorie – Begrotingen 2021-2022

De financiering van de pensioenen van het statutair personeel blijft wegen op de begrotingen van lokale overheden

Bovenop de gevolgen van de gezondheids crisis zal de financiering van de pensioenlasten de komende jaren heel zeker de grootste financiële uitdaging voor gemeentelijke bestuurders blijven.

In tegenstelling tot werkgevers uit de privésector of op andere overheidsniveaus, dragen de provinciale en lokale besturen de volledige kosten van de pensioenen van hun vastbenoemde ambtenaren en hun rechthebbenden, zonder financiële tegemoetkoming van de federale overheid. De financiering van het pensioenstelsel van lokale besturen verloopt volgens een repartitiesysteem, alleen voor het statutair personeel, en die groep werd de voorbije jaren structureel kleiner.

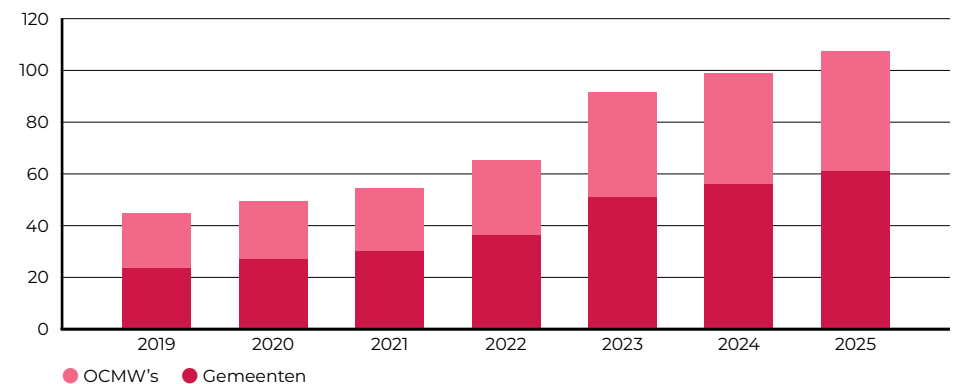
Om het hoofd te bieden aan het toenemend structureel onevenwicht tussen pensioenkosten en -bijdragen, voerde de regering met de wet van 24 oktober 2011 een nieuw pensioenstelsel vanaf 1 januari 2012 voor lokale besturen in.

De hervorming voorzag in de oprichting van één enkel 'Gesolidariseerd Pensioenfonds' en een mechanisme van dubbele bijdragen (basis en responsabilisering), dat het mogelijk moet maken om jaarlijks zonder tekort alle pensioenuitgaven te dekken. Het beoogde mechanisme heeft dan als voordeel dat het Gesolidariseerd Pensioenfonds financieel in evenwicht blijft, toch komt het neer op een nagenoeg exponentiële stijging van de bijdragen ten laste van lokale overheden.

Volgens ramingen in 2020 door de Federale Pensioendienst zal de responsabiliseringsbijdrage (die bovenop de reeds verhoogde basisbijdragen komt) ten laste van alle Brusselse gemeenten en OCMW's in 2019 wellicht met 44,6 miljoen euro tot bijna 107,2 miljoen euro in 2025 toenemen.

De Brusselse regering is momenteel de problematiek van de pensioenlasten aan het analyseren. Ze heeft beloofd om bij de federale overheid te pleiten voor een verhoging van de herfinanciering van het Gesolidariseerd Pensioenfonds. Merk op dat de Vlaamse overheid al heeft toegezegd om tussen 2020 en 2025 50% van de responsabiliseringsfactuur van de Vlaamse lokale besturen voor eigen rekening te nemen.

Raming van de responsabiliseringsbijdrage van de Brusselse gemeenten en OCMW's (2019-2025) (in miljoen EUR)

Werkingsuitgaven

De werkingsuitgaven vertegenwoordigen gemiddeld 12% van de gewone uitgaven en vertonen opnieuw een sterkere groei (+4,5%) na de heel gematigde evolutie voordien (+1,4% in 2021). In de nasleep van de lockdowns van 2020 wijzen we erop dat gemeenten in 2021 uitgaven van een verdere daling van de werkingsuitgaven voor gebouwen (-3,1%) en ook voor voertuigen (-9,2%).

Voor 2022 stijgen de werkingsuitgaven voor gebouwen met gemiddeld 4,8%. Binnen die categorie zijn de energiekosten (stookolie, gas en elektriciteit) met 3,8% gedaald, wat relatief optimistisch lijkt gezien de inmiddels flink gestegen energieprijzen sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne.

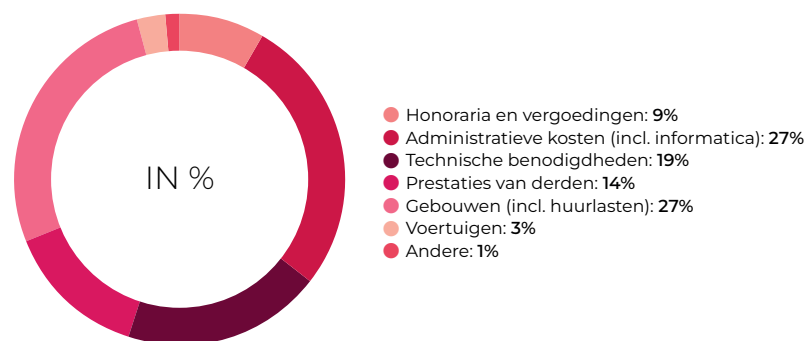
Overdrachtsuitgaven

De overdrachtsuitgaven nemen 36% van de gewone uitgaven van Brusselse gemeenten voor hun rekening, een groter aandeel in vergelijking met andere regio's (+/- een derde). 90% van die overdrachtsuitgaven is bestemd voor andere lokale overheden, met name in het kader van de verplichting van gemeenten om hun tekort te dekken (OCMW, politiezone, ziekenhuizen, kerkfabrieken, enz.).

De tegemoetkomingen aan het OCMW en de politiezone vertegenwoordigen op zich respectievelijk al 43% en 40% van de overdrachtsuitgaven, d.w.z. ongeveer 15% elk van alle gewone uitgaven van de gemeenten samen.

De forse toename van de **dotaties aan de OCMW's** (+12,3%) in 2022 is het gevolg van de structurele toename van sociale bijstand, maar vooral van de financiering van het akkoord voor de herwaardering van de lonen (zie hoger). De gewestelijke financiering van dit protocolakkoord komt toe aan de OCMW's en verliep via de gemeenten, die het vervolgens hebben doorgestort aan hun OCMW.

Verdeling van de werkingsuitgaven per kostencategorie – Begrotingen 2022

Voornaamste componenten van de overdrachtsuitgaven – Begrotingen 2022

(in miljoen EUR en in EUR/inw.)

	In mio EUR	In EUR /inw	Evolutie (tov 2021)
OCMW	418	342	12,3%
Politiezone	387	317	2,4%
Andere toelagen	170	139	0,9%
OVERDRACHTSUITGAVEN	976	798	5,7%

Verdeling van de overdrachtsuitgaven per type begunstigde – Begrotingen 2022

De gemeentelijke dotaties aan het OCMW en aan de politiezone liggen relatief hoger (in euro/inw.) in de gemeenten in het centrum van de agglomeratie (1e gordel en kanaalzone en vooral in Brussel-Stad) dan in de meer residentiële gemeenten (2e gordel).

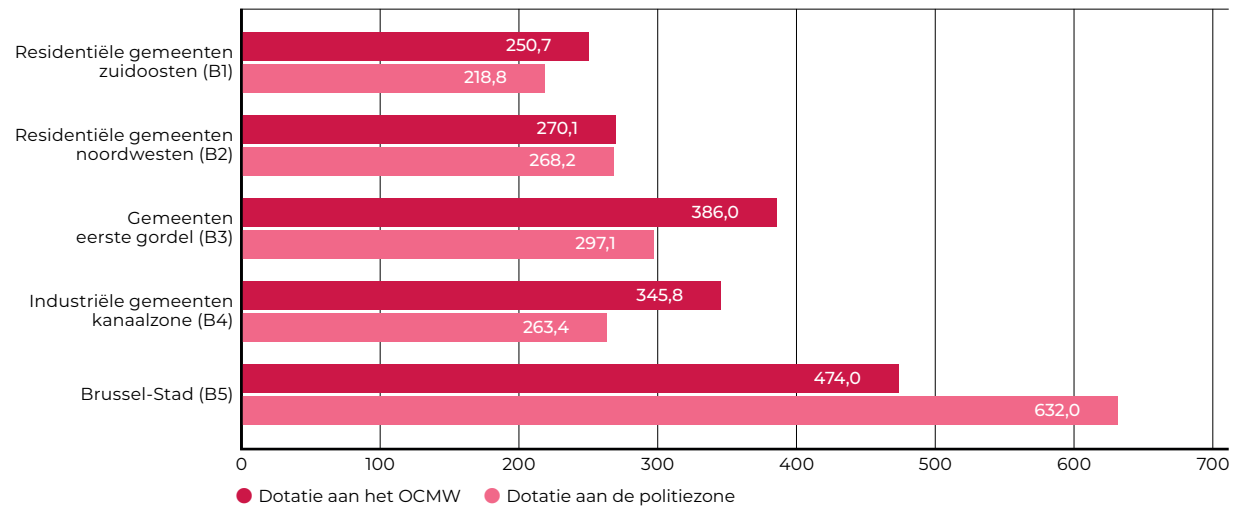
Schulduitgaven (financiële lasten)

De weerkerende financiële lasten van leningen (kapitaalaflossingen en interest) voor de financiering van investeringen vormen de hoofdcomponenten van de schulduitgaven. Volgens de begrotingen van 2022 komen deze laatste uit op 237 miljoen euro of 9% van de gewone uitgaven.

Binnen die uitgaven dalen de rentelasten op structurele wijze tegen een achtergrond met een historisch lage rentestand (-40% sinds 2012). De kapitaalaflossingen vertegenwoordigen echter een steeds groter aandeel van de schulduitgaven (83% in 2022 tegenover slechts 69% in 2012).

Die evolutie verklaart ten dele de gunstige evolutie van de financieringscapaciteit van Brusselse lokale besturen op basis van de benadering van het ESR (NB: die geen rekening houdt met de kapitaalaflossingen van de leningen - zie hoger).

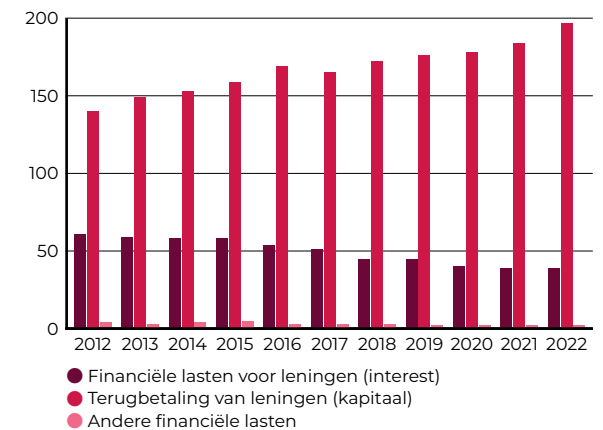
Gemeentelijke dotaties aan het OCMW en aan de politiezone volgens de clusters van gemeenten (in EUR/inw.)

Voornaamste componenten van de schulduitgaven – Begrotingen 2022 (in miljoen EUR en in EUR/inw.)

	In mio EUR	In EUR/inw	Evolutie (tov 2021)
Financiële lasten voor leningen (interest)	39,4	32,3	1,2%
Terugbetaling van leningen (kapitaal)	196,5	160,8	6,7%
Andere financiële lasten	0,7	0,6	-34,1%
SCHULDUITGAVEN	236,7	193,6	5,5%

Evolutie van de schulduitgaven per kostencategorie – Begrotingen 2012-2022

Gewone ontvangsten

Volgens de begrotingen van 2022 van de Brusselse gemeenten worden de gewone uitgaven becijferd op 2,7 miljard euro, een toename van 6% in vergelijking met 2021.

Die aanhoudende stijging is in hoofdzaak het gevolg van nieuwe gewestelijke subsidies die werden toegekend in het kader van de financiering van het akkoord voor de herwaardering van de lonen van lokale ambtenaren (zie hoger), alsook van de forse stijging in de ontvangsten uit parkeerprestaties.

De gewone ontvangsten kunnen in 3 grote categorieën worden ingedeeld: **belastingontvangsten** (d.w.z. belastingen van gezinnen en bedrijven), **fondsen en ontvangen toelagen** (d.w.z. financiële middelen afkomstig van hogere overheden), en tot slot **eigen ontvangsten** (d.w.z. opbrengsten uit de activiteit of het onroerend en financieel patrimonium van lokale besturen).

De fiscaliteit levert meer dan de helft van de gewone ontvangsten op, terwijl het Gemeentefonds hier iets meer dan een vijfde voor zijn rekening neemt.

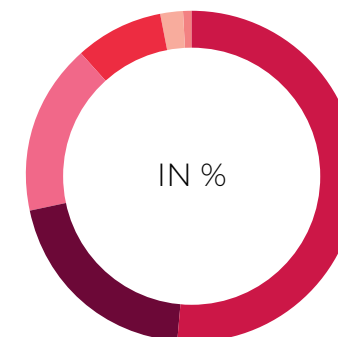
De financieringsstructuur varieert aanzienlijk naargelang van de sociaaleconomische categorie waartoe gemeenten behoren⁽¹⁾. Fiscaliteit is nog altijd de belangrijkste financieringsbron, maar het aandeel ervan in de totale ontvangsten schommelt tussen 45% voor de gemeenten in de kanaalzone en 65% voor de residentiële gemeenten in het zuidoosten (met de hoogste inkomens en dus ook hoogste belastbare grondslag). Omgekeerd bedraagt

(1) Cf. Sociaaleconomische typologie van de gemeenten

Uitsplitsing van de gewone ontvangsten volgens economische groep – Begrotingen 2022

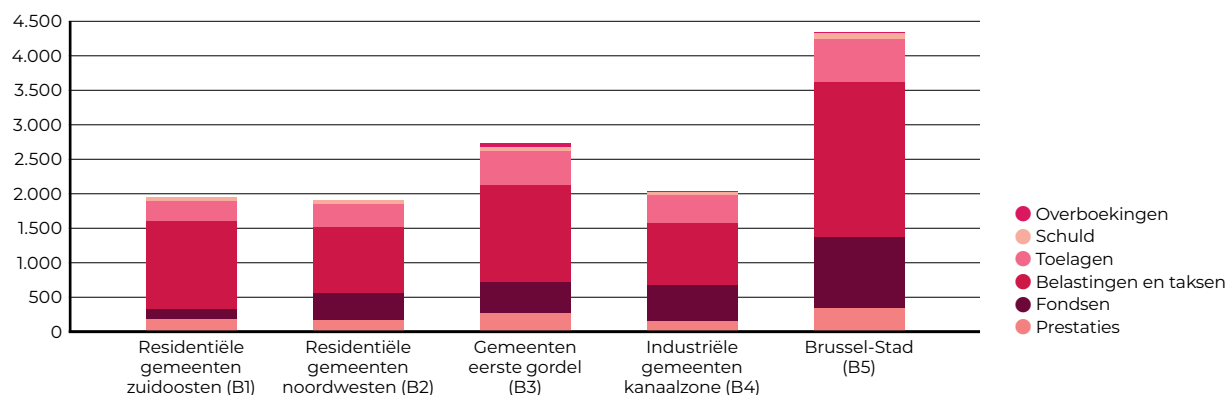
	In mio EUR	In EUR /inw	Evolutie (tov 2021)
Fiscaliteit	1.380	1.129,0	4,2%
Fondsen	547	447,0	2,7%
Toelagen	448	366,1	13,7%
Prestaties	227	185,7	13,9%
Financiële opbrengsten	63	51,4	-1,9%
Overboekingen	16	13,3	11,8%
TOTALE GEWONE ONTVANGSTEN	2.681	2.192,6	6,0%

Uitsplitsing van de gewone ontvangsten volgens economische groep – Begrotingen 2022

- Fiscaliteit: 52%
- Fondsen: 20%
- Toelagen: 17%
- Prestaties: 8%
- Financiële opbrengsten: 2%
- Overboekingen: 1%

Financieringsstructuur volgens de sociaaleconomische cluster van gemeenten – Begrotingen 2022 (in EUR per inwoner)

het aandeel van het Gemeentefonds in de totale inkomsten - gezien de rol van de financiële perequatie die aan het Gemeentefonds werd toebedeeld - om en bij de 26% voor de gemeenten in de kanaalzone, tegenover slechts 8% voor de residentiële gemeenten in het zuidoosten.

Belastingontvangsten

De belastingontvangsten van Brusselse gemeenten belopen 1.380 miljoen euro of 1.129 euro per inwoner.

Het merendeel van de belastingontvangsten (78%) komt overwegend uit aanvullende belastingen op andere belastingen (zoals onroerende voorheffing, personenbelasting, verkeersbelasting en recenter de verblijfstaks voor toeristen of 'City Tax'). Deze specifieke lokale belastingen, die losstaan van belastingen van andere beleidsniveaus en die gemeenten zelf innen, vertegenwoordigen 19% van de opbrengsten uit belastingen.

Deze structuur van belastingontvangsten varieert evenwel aanzienlijk naargelang de sociaaleconomische categorie van de gemeenten (clusters).

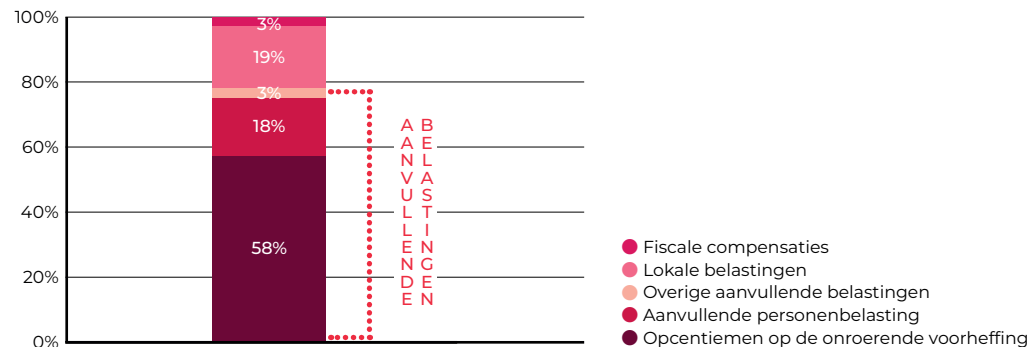
Volgens de begrotingen van 2022 stijgen de belastingontvangsten met 4,2% in vergelijking met de initiële begrotingen van 2020.

Dit relatief aanhoudende groeipercentage is voornamelijk het gevolg van een terugkeer naar een normale evolutie van de lokale belastingen (+10% in 2022 tegenover -0,3% in 2021). De aanvullende belastingen op de onroerende voorheffing (OVV) en op de personenbelasting (APB) stijgen met gemiddeld +3,0% (met evenwel grote verschillen tussen de gemeenten wat de APB betreft).

Voornaamste categorieën van de belastingontvangsten – Begrotingen 2022

	In mio EUR	In EUR /inw	Evolutie (tov 2021)
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	785,1	642	2,9%
Aanvullende personenbelasting	243,5	199	3,0%
Overige aanvullende belastingen	38,1	31	4,1%
Lokale belastingen	274,2	224,3	10,0%
Fiscale compensaties	39,4	32	3,2%
TOTALE BELASTINGONTVANGSTEN	1.380,4	1.129	4,2%

Structuur van de belastingontvangsten – Begrotingen 2022

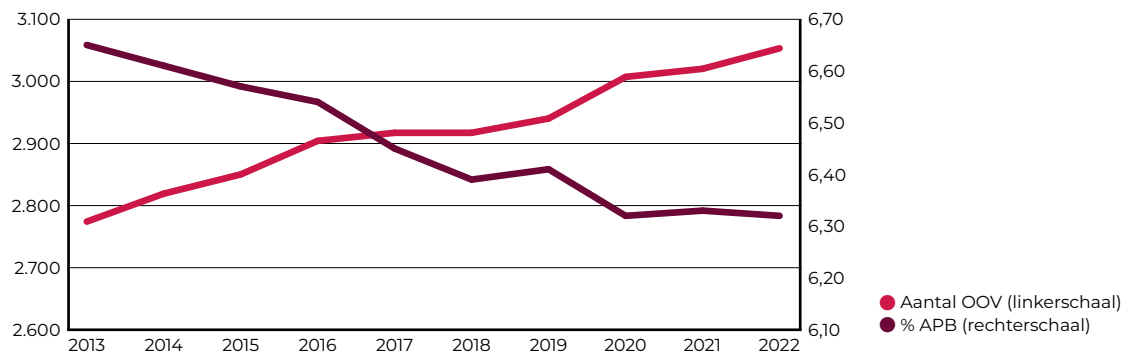
Evolutie van de aanslagvoeten

Wat de aanvullende belastingen betreft, zien we nu al verschillende jaren een daling van de gemiddelde aanslagvoet voor de aanvullende belasting op de personenbelasting (van 6,65% in 2013 tot 6,32% in 2022). Deze wordt gecompenseerd door een verhoging van de gemiddelde aanslagvoet van de opcentiemen op de onroerende voorheffing (van 2.774 centiemen in 2013 tot 3.053 centiemen in 2022). In 2022 trok 1 gemeente het aantal opcentiemen op de onroerende voorheffing op en verlaagde tegelijkertijd de aanslagvoet van de APB. Een 2e gemeente verhoogde enkel het aantal opcentiemen op de onroerende voorheffing, terwijl een 3e de aanslagvoet van de APB verlaagde.

Lokale belastingen

In tegenstelling tot andere gemeenten in het land, waar bijna de helft van de inkomsten uit specifieke lokale belastingen afkomstig is van de taks op huisvuil (prestaties voor openbare hygiëne), is de voornaamste bijdrage bij de Brusselse gemeenten afkomstig van de belasting op het patrimonium (58% van de lokale belastingen), zoals de taks op kantooroppervlakten of buitenantennes. Volgens de begrotingen van 2022 tekenen de specifieke gemeentelijke belastingen een aanhoudende stijging van 10% op en zien we een terugkeer naar een normale situatie sinds de gezondheids crisis (met gevolgen voor belastingen op spektakels, inname van het openbaar domein enz.).

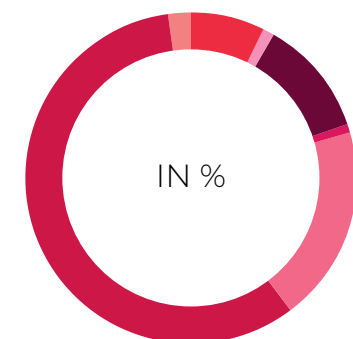
Evolutie van het percentage van de gemeentelijke aanvullende belasting op de personenbelasting (APB) en het aantal gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV) – Gewestelijk gemiddelde (2013-2022)

Verdeling van de lokale belastingen per categorie – Begrotingen 2022

	In mio EUR	In EUR /inw	Evolutie (tov 2021)
Administratieve dienstverlening	19,1	15,6	0,1%
Prestaties inzake openbare reinheid	2,6	2,2	-11,9%
Ondernemingen	29,2	23,8	-2,4%
Vertoningen en gemakkelikheden	2,6	2,1	19,6%
Gebruik van het openbaar domein	49,1	40,2	24,4%
Patrimonium	149,7	122,5	10,7%
Overige gemeentebelastingen	21,9	17,9	-2,5%
TOTALE LOKALE BELASTINGEN	274,2	224,3	10,0%

Verdeling van de lokale belastingen per categorie – Begrotingen 2022

- Administratieve dienstverlening: 8%
- Prestaties inzake openbare reinheid: 1%
- Ondernemingen: 11%
- Vertoningen en gemakkelikheden: 1%
- Gebruik van het openbaar domein: 19%
- Patrimonium: 58%
- Overige gemeentebelastingen: 2%

Ontvangsten uit fondsen en toelagen

De gemeenteontvangsten uit **dotaties en toelagen**, d.w.z. financiële overdrachten afkomstig van andere bevoegdheidsniveaus (voornamelijk de gewesten) bedragen 994 miljoen euro en vertegenwoordigen 37% van de totale gewone ontvangsten op de begroting van 2022.

De toename met bijna 14% in de toelagen is vooral het gevolg van de uitvoering van het sectoraal protocolakkoord over de herwaardering van de lonen van het personeel (2021-2025), die bepaalt dat het Gewest hiervan 75% voor zijn rekening neemt.

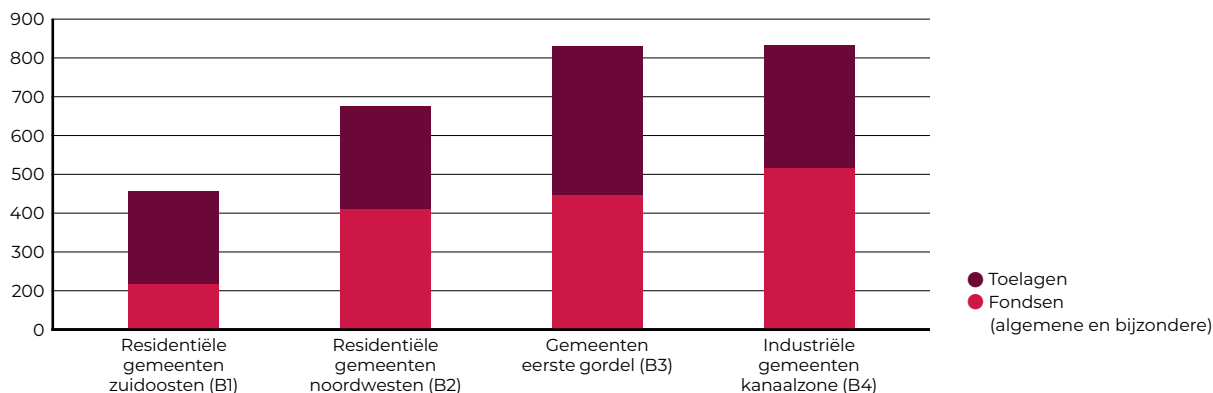
De ontvangsten uit de algemene financiering (Gemeentefonds) nemen met 2,7% toe in de initiële begrotingen van 2022. Gelet op de rol van de financiële perequatie die het Gemeentefonds kreeg toebedeeld, bedraagt de dotatie van het Gemeentefonds gemiddeld 450 euro per inwoner voor de gemeenten in de kanaalzone, tegenover slechts 122 euro voor de residentiële gemeenten in het zuidoosten.

Naast de gewestelijke dotaties uit het Gemeentefonds ontvangen de Brusselse gemeenten (en Brussel-Stad in het bijzonder) federale dotaties (ingevolge de bijzondere financieringswet). In totaal vertegenwoordigt de niet-toegewezen algemene financiering bijna 60% van de gemeentelijke inkomsten van de overheid.

Ontvangsten uit fondsen en toelagen – Begrotingen 2022 (in miljoen EUR en in EUR/inw.)

	In mio EUR	In EUR /inw	Evolutie (tov 2021)
Fondsen (algemene en bijzondere)	547	447,0	2,7%
Toelagen	448	366,1	13,7%
TOTAAL	994,1	813,1	7,4%

Relatief belang van dotaties uit het Gemeentefonds en toelagen volgens de sociaaleconomische clusters van gemeenten – Begrotingen 2022 (in EUR per inwoner)

Gedetailleerde samenstelling van de ontvangsten afkomstig van fondsen en toelagen – Begrotingen 2022

Eigen ontvangsten

De **eigen ontvangsten** uit de activiteit van gemeentebesturen (prestaties) of deze afkomstig van het gemeentelijk patrimonium (huurgelden, financiële opbrengsten) belopen 290 miljoen euro, wat neerkomt op 237 euro per inwoner. Deze vertegenwoordigen 10% van de totale gewone inkomsten.

Binnen de eigen ontvangsten eisen de **ontvangsten uit prestaties** duidelijk het leeuwendeel op (78%). Volgens de begrotingen van 2021 belopen ze 227 miljoen euro of 186 euro per inwoner. In de Brusselse gemeenten zijn de 2 voornaamste ontvangsten afkomstig uit de opbrengst van uitgevoerde prestaties en uit de verhuur van vastgoed.

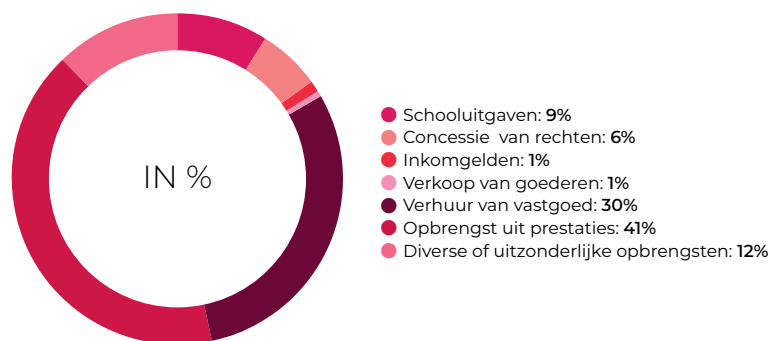
De belangrijkste stijging van inkomsten uit prestaties betreft de opbrengsten uit parkeergelden (+70%), die in de begrotingen van 2022 neerkomen op 41,2 miljoen euro (met name door een tiental gemeenten die het parkeerbeleid op hun grondgebied gedelegeerd hebben aan 'Parking Brussels', het parkeeragentschap van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest).

De **financiële opbrengsten** (interest, dividenden) komen uit op 63 miljoen euro, d.w.z. slechts 2,0% van de gewone ontvangsten van de Brusselse gemeenten. Meer dan 95% van die opbrengsten is afkomstig uit de dividenden van de intercommunales (hoofdzakelijk in de energiesector).

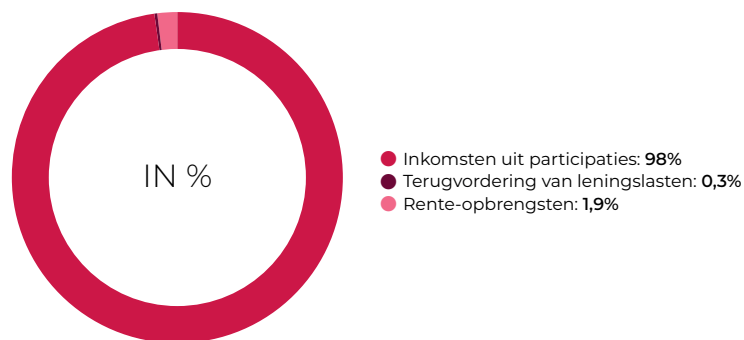
Componenten van de eigen ontvangsten – Begrotingen 2022 (in miljoen EUR en in EUR/inw.)

	In mio EUR	In EUR /inw	Evolutie (tov 2021)
Prestaties	227	185,7	13,9%
Financiële opbrengsten	63	51,4	-1,9%
EIGEN ONTVANGSTEN	290	237,1	10,1%

Gedetailleerde samenstelling van de ontvangsten afkomstig uit prestaties – Begrotingen 2022

Gedetailleerde samenstelling van de financiële ontvangsten – Begrotingen 2022

Saldi

Hoewel de Brusselse gemeenten in de initiële begrotingen van 2020 nagenoeg in evenwicht waren **voor het eigen dienstjaar**, vertonen ze in 2022 voor het 2e opeenvolgende jaar samen een tekort van 30 miljoen euro, wat overeenkomt met 1,1% van hun gewone ontvangsten. Slechts 11 gemeenten kunnen voor het eigen dienstjaar een begroting 2022 in evenwicht voorleggen (met vaak een heel klein overschot).

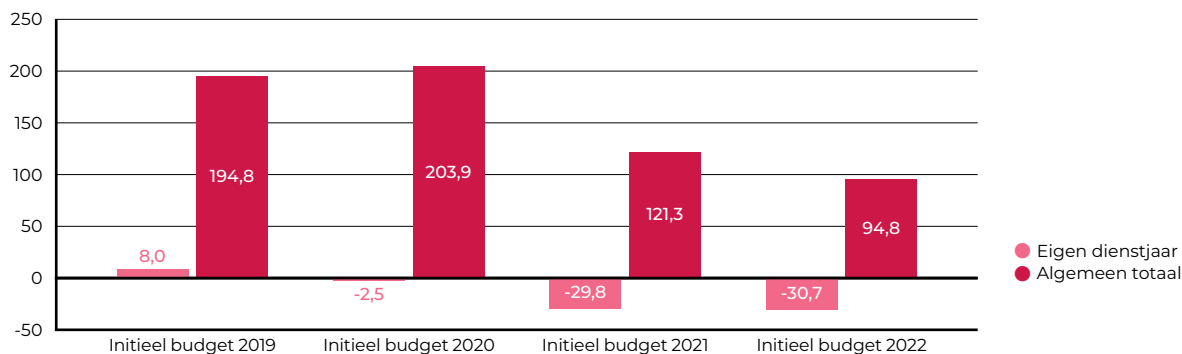
Voor het algemeen totaal (d.w.z. eveneens rekening houdend met de resultaten van voorgaande dienstjaren en met de overboekingen), tekenen de Brusselse gemeenten een overschot op van 95 miljoen euro, of ongeveer 3,4% van hun gewone ontvangsten. Dat overschot is weliswaar met de helft gedaald in vergelijking met de initiële begrotingen van 2020.

Terwijl alle gemeenten zowel in 2019 als in 2020 voor het algemeen totaal een begroting in evenwicht hadden ingediend, slagen 4 gemeenten er niet in om in 2022 dit wettelijk voorgeschreven evenwicht te halen.

Componenten van het gewone saldo van de Brusselse gemeenten – Begrotingen 2022

	In mio EUR	In EUR/inw.	In % gew. ontvangsten
EIGEN DIENSTJAAR	-31	-25,1	-1,1%
Vorige dienstjaren	115	94,0	4,1%
Overboekingen	11	8,6	0,4%
ALGEMEEN TOTAAL	95	77,5	3,4%

Evolutie van de saldi (eigen dienstjaar en algemeen totaal) (in miljoen EUR)

Investeringsen

De buitengewone uitgaven van de Brusselse gemeenten bedragen bijna 916 miljoen euro in de begrotingen van 2022 en vertonen een forse stijging van bijna 40% t.o.v. 2021. Deze forse toename moet op gewestelijk niveau worden gerelativeerd, aangezien ze voornamelijk het resultaat is van een grootschalig investeringsproject van één enkele entiteit.

De investeringsuitgaven stricto sensu vertegenwoordigen 95% van de totale buitengewone uitgaven.

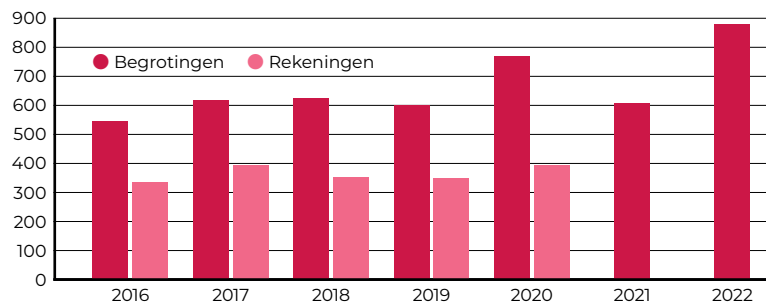
De voornaamste investeringsdomeinen van de Brusselse gemeenten zijn algemeen bestuur (administratieve gebouwen, +165%), stedelijke ontwikkeling en huisvesting (+40%), sport- en culturele infrastructuur, onderwijs (schoolgebouwen) en in mindere mate het wegennet.

De financiering van investeringen gebeurt hoofdzakelijk via leningen (74%) en kapitaaltoelagen die hoofdzakelijk door het Gewest (22%) worden toegekend.

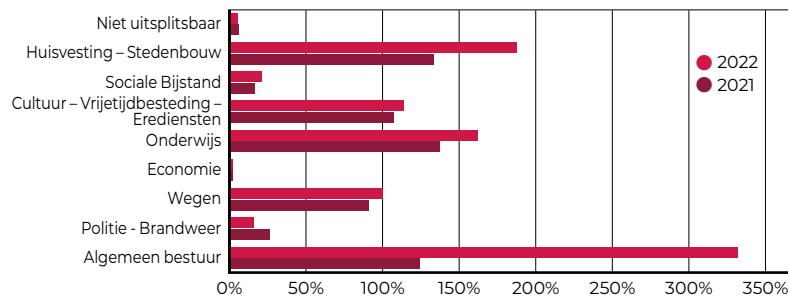
Uitsplitsing van de buitengewone uitgaven volgens economische groep – Begrotingen 2022

	In mio EUR	In EUR /inw	Evolutie (tov 2021)
Investeringsen	878,9	718,8	44,6%
Overdrachten (kapitaaltoelagen)	19,6	16,0	-21,7%
Schuld (vervroegde terugbetaling, participaties)	17,9	14,7	217,9%
TOTALE BUITENGEWONE UITGAVEN	916,4	749,6	43,5%

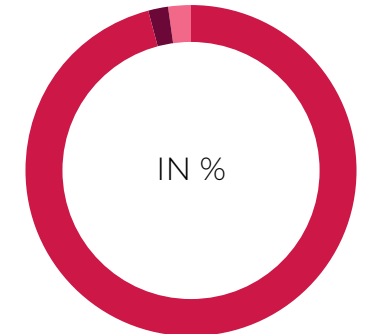
Evolutie van de investeringsuitgaven op basis van de begrotingen en de rekeningen (in miljoen EUR)

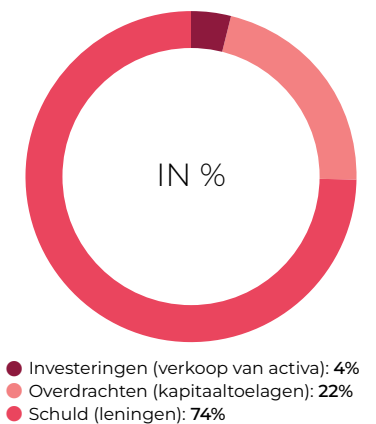
Evolutie van de buitengewone uitgaven volgens de bestemming – Begrotingen 2021-2022

Uitsplitsing van de buitengewone uitgaven volgens economische groep – Begrotingen 2022

Uitsplitsing van de buitengewone uitgaven volgens economische groep – Begrotingen 2022

Brusselse OCMW'S

Exploitatie-uitgaven

De exploitatie-uitgaven van de Brusselse OCMW's komen volgens de begrotingen 2022 uit op 1.418 miljoen euro, of 1.160 euro per inwoner. Ten opzichte van 2021 zijn deze met 7,8% gestegen, vooral als gevolg van de herverdelingsuitgaven (+10,2%), maar ook van de personeelsuitgaven (+6,5%).

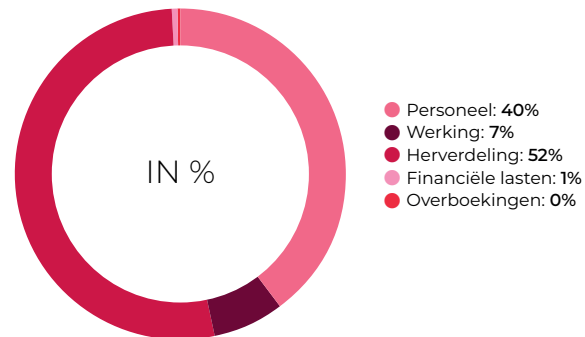
Die al heel aanzienlijke evoluties zouden wel eens een onderschatting kunnen zijn, gelet op de spectaculaire stijging van de inflatie en de uit de pan swingende prijzen voor energie en voeding vanaf begin 2022. Sinds de gezondheids crisis worden OCMW's geconfronteerd met een forse toename van het aantal aanvragen voor aanvullende sociale bijstand, wat duidelijk tot uiting komt in de evolutie van de begrotingen van de voorbije jaren en zich in 2022 verder doorzet.

De herverdelingsuitgaven (sociale bijstand) vertegenwoordigen meer dan de helft van de totale exploitatie-uitgaven, tegenover 40% voor personeelsuitgaven. De financiële lasten (die gedaald zijn met 3,6%) vertegenwoordigen slechts 1% van de totale uitgaven. In tegenstelling tot de gemeenten en de politiezones omvatten zij enkel de rentelasten (en geen kapitaalaflossingen).

Uitsplitsing van de exploitatie-uitgaven volgens economische groep – Begrotingen 2022 (in miljoen EUR en in EUR/inw.)

	In mio EUR	In EUR/inw.	Evolutie (tov 2021)
Personeel	564,6	461,8	6,5%
Werking	101,0	82,6	0,9%
Herverdeling	741,5	606,5	10,2%
Financiële lasten	10,3	8,4	-3,6%
Overboekingen	0,6	0,5	-76,1%
TOTALE EXPLOITATIE-UITGAVEN	1.418,1	1.159,8	7,8%

Uitsplitsing van de exploitatie-uitgaven per economische groep – Begrotingen 2022

Het niveau en structuur van de exploitatie-uitgaven van de Brusselse OCMW's variëren aanzienlijk afhankelijk van de sociaaleconomische context van de bevolking en het werkterrein van het OCMW (cf. grafiek per sociaaleconomische cluster).

Personeelsuitgaven

De personeelsuitgaven van de Brusselse OCMW's bedragen 565 miljoen euro, dat is een stijging van 6,5% in vergelijking met 2021.

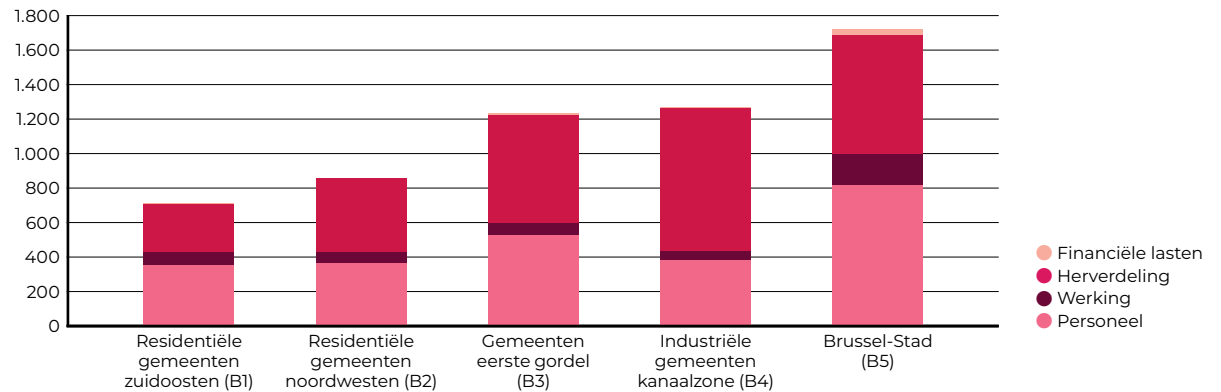
Naar het voorbeeld van de gemeenten is de flinke stijging van de personeelsuitgaven vooral het gevolg van de uitvoering van het protocol van sectorakkoord rond de herwaardering van de lonen van lokale ambtenaren⁽¹⁾. De impact van de sterke stijging van de inflatie sinds eind 2021 op de indexering van de lonen is enkel in rekening genomen door de OCMW's die hun begroting van 2022 later hebben goedgekeurd (in de 1e helft van 2022).

Naast een rechtstreeks effect op de lonen (+5,9%), heeft de geleidelijke invoering van het sectorakkoord in 2022 tot een fikse stijging van de pensioenlasten (+19,7% na de invoering van een 2e pensioenpijler voor het contractueel personeel) en diverse tegemoetkomingen (+23,0% tegemoetkoming in vervoerkosten en maaltijdcheques) geleid.

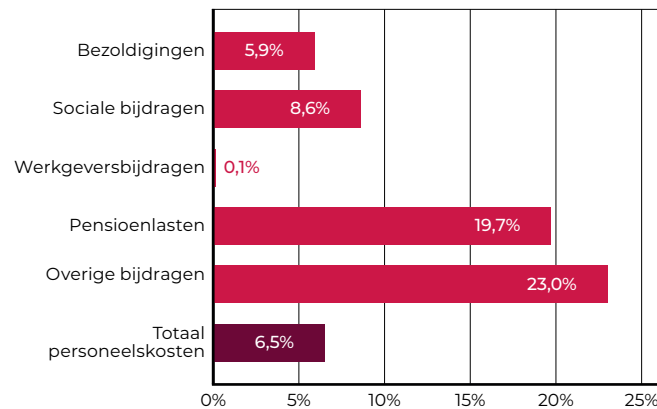
Volgens de RSZ-statistieken kwam het personeelsbestand van de Brusselse OCMW's eind 2021 uit op 9.511 voltijdse equivalenten (vte), een toename van 239 vte of +2,6% in vergelijking met het voorgaande jaar. Door de verdere daling van het aantal statutaire personeelsleden valt hun aandeel in het totale personeelsbestand terug tot onder

(1) Protocol van sectoraal akkoord 2021/1 afgesloten binnen het Onderhandelingscomité C voor de jaren 2021 tot 2025 – Comité van de plaatselijke openbare diensten.

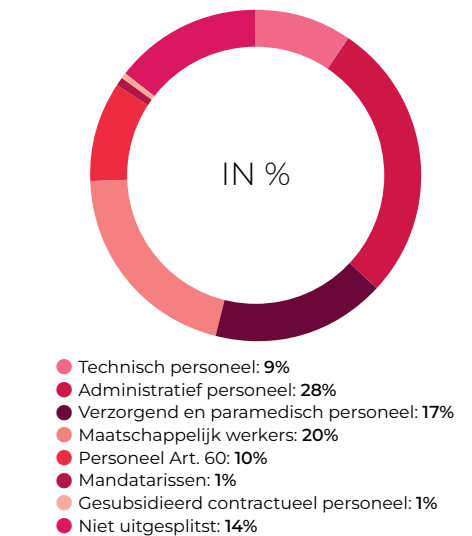
Structuur van de exploitatie-uitgaven volgens de socio-economische cluster van OCMW's – Begrotingen 2022 (In EUR per inwoner)

Evolutie van de personeelsuitgaven volgens kostencategorie – Begrotingen 2022 (in % tov 2021)

Verdeling personeelsuitgaven per werknemerstype – Begrotingen 2022

de drempel van 15%. Tegelijkertijd zullen de pensioenlasten (met name via de responsabiliseringsbijdrage) tot 2025 gestaag blijven oplopen (cf. kadertje over de financiering van de pensioenen van het statutair personeel, zie pagina 12)

Herverdelingsuitgaven

De herverdelingsuitgaven (met diverse tegemoetkomingen inzake sociale bijstand) belopen 741 miljoen euro, een toename van 10,2% in vergelijking met 2021 en dus een extra versnelling t.o.v. het jaar voordien (+7,2%). Volgens de begrotingen van 2022 verwachten de Brusselse OCMW's een aanzienlijke stijging van het leefloon met 16,1%, dat alleen al bijna 70% van alle herverdelingsuitgaven voor zijn rekening neemt.

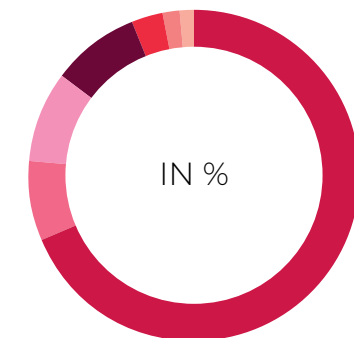
Daartegenover staat dat de tegemoetkomingen in diverse kosten (met name voor de hospitalisatie- en verblijfskosten), die tijdens de gezondheids crisis sterk waren toegenomen (+26,2%), in 2022 significant zijn gedaald (-11,3%).

Volgens statistieken van de POD Maatschappelijke Integratie waren er 45.917 leefloners⁽¹⁾ in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (+5,6%), hetzij 37,6 per 1.000 inwoners.

Het aantal studenten met een leefloon nam in 2021 alweer bijzonder sterk toe (+9,3% tegenover +9,5% in 2020).

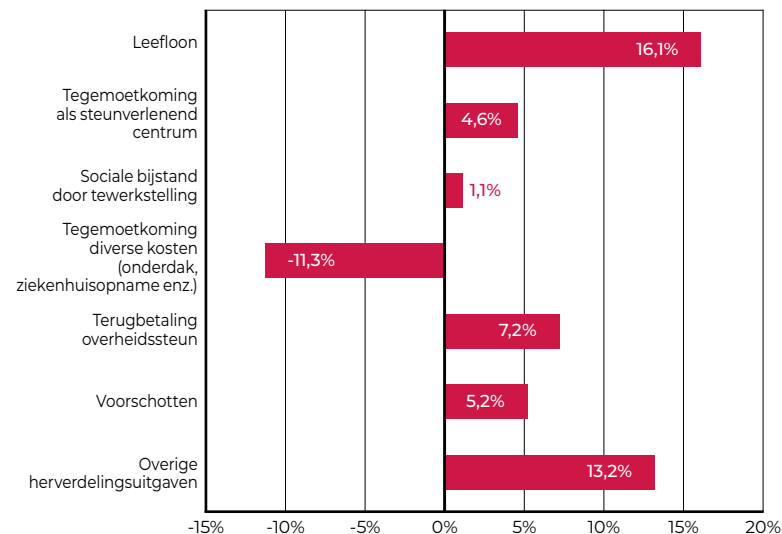
(1) POD Maatschappelijke Integratie, maandgemiddelde 2021

Verdeling van de herverdelingsuitgaven per tegemoetkomingscategorie – Begrotingen 2022

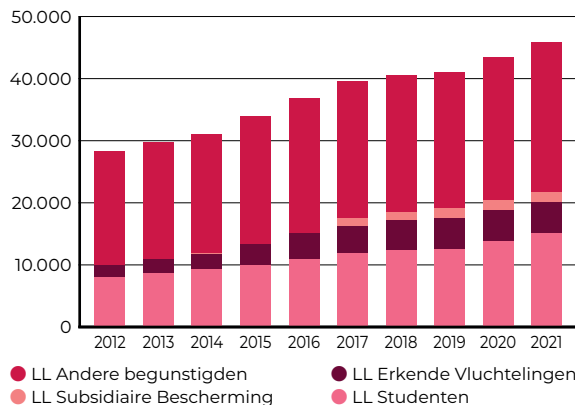

- Leefloon: 69%
- Tegemoetkoming als steunverlenend centrum: 8%
- Sociale bijstand door tewerkstelling: 9%
- Tegemoetkoming diverse kosten (onderdak, ziekenhuisopname enz.): 8%
- Terugbetaling overheidssteun: 3%
- Voorschotten: 2%
- Overige herverdelingsuitgaven: 1%

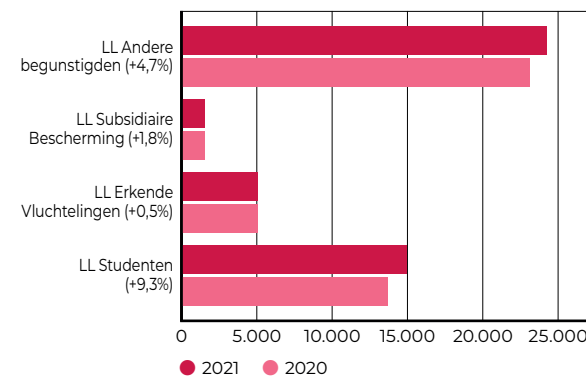
Evolutie van de hoofdcomponenten van de herverdelingsuitgaven – Begrotingen 2021-2022

Evolutie aantal leefloners (LL) volgens het type begunstigde – 2012-2022

Evolutie van het aantal leefloners (LL)

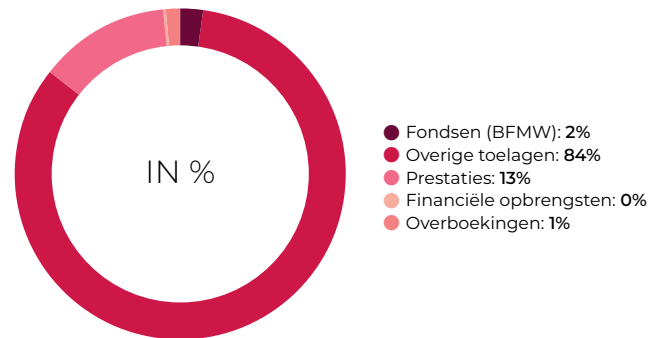
Exploitatie- ontvangsten

De exploitatie-ontvangsten van OCMW's zijn hoofdzakelijk (84%) afkomstig van toelagen van andere overheden (gemeentedotatie, terugvordering van sociale bijstand van de Staat enz.). Het saldo van de ontvangsten is afkomstig van ontvangsten uit prestaties (tegemoetkomingen aan bewoners van rust- en verzorgingstehuizen, maaltijden aan huis, opbrengst uit verhuur van vastgoed enz.)

Structuur van de exploitatie-ontvangsten

	In mio EUR	In EUR/inw.	Evolutie (tov 2021)
Fondsen (BFMW)	33,4	27,3	-6,5%
Overige toelagen	1.206,3	986,6	11,4%
Prestaties	185,0	151,3	0,3%
Financiële opbrengsten	0,2	0,1	-9,9%
Overboekingen	18,9	15,4	-53,7%
TOTALE EXPLOITATIE-ONTVANGSTEN	1.443,7	1.180,8	7,4%

Uitsplitsing van de exploitatie-ontvangsten volgens economische groep – Begrotingen 2022

Ontvangsten uit overdrachten

Bijna de helft van de ontvangsten uit overdrachten van de OCMW's is afkomstig van de terugvordering van sociale bijstand (tegemoetkoming van de Staat, terugbetaling van begunstigden enz.). De gemeentedotatie en tegemoetkomingen van het RIZIV (in het kader van de financiering van de rust- en verzorgingstehuizen) zorgen voor respectievelijk 32 en 6% van de ontvangsten uit overdrachten.

Indien de middelen ontoereikend zijn om de uitgaven voor de opdrachten van de OCMW's te dekken, dan zijn de gemeenten met de organieke wet van de OCMW's verplicht om door middel van een dotatie het verschil bij te passen. De gemeentedotatie bedraagt gemiddeld 325 euro per inwoner op basis van de begrotingen 2022, een toename van 9,2% in vergelijking met 2021.

Die aanhoudende stijging valt gedeeltelijk te verklaren door de gewestelijke financiering van het sociaal akkoord (+/-75% van de totale kosten), die via de gemeenten d.m.v. de gemeentelijke dotatie verloopt.

We merken eveneens de sterke stijging van de tegemoetkoming van de Staat in de sociale bijstand (+12,4%) op, wat op zich een gevolg is van de hogere uitgaven voor het leefloon (zie hierboven).

Evolutie van de ontvangsten uit overdrachten volgens de bron van de tegemoetkoming – Begrotingen 2022 (in EUR per inwoner)

	In EUR/inw.	Evolutie (tov 2021)
Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn	27,3	-6,5%
Gemeentedotatie	324,5	9,2%
Tegemoetkoming van de centrale overheid in het maatschappelijk welzijn	507,7	12,4%
Tegemoetkomingen van het RIZIV	60,5	1,7%
Terugvordering van de tegemoetkomingen voor diverse kosten	11,1	0,3%
Het verhalen van de sociale bijstand op de gerechtigden	23,5	7,0%
Overige ontvangsten uit overdrachten	59,2	32,6%
TOTALE ONTVANGSTEN UIT OVERDRACHTEN	1.014,0	10,8%

Verdeling van de ontvangsten uit overdrachten volgens de bron van de tegemoetkoming – Begrotingen 2022

Investerings

Volgens de begrotingen van 2022 zijn er voor 172 miljoen euro aan 'investerings'⁽¹⁾ voorzien in de totale uitgaven van de Brusselse OCMW's, wat neerkomt op een lichte daling van 1,9% ten opzichte van 2021.

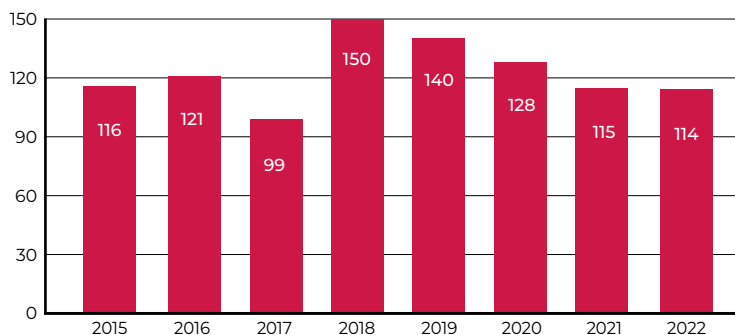
De investeringsuitgaven 'stricto sensu' bedragen ongeveer 139 miljoen euro, of 114 euro per inwoner. Hoewel het aantal investeringsprojecten van Brusselse OCMW's stabiel bleef in vergelijking met 2021, zien we de voorbije 5 jaar toch een gestage daling.

In 2022 had het overgrote deel van de investeringsprojecten van Brusselse OCMW's betrekking op administratieve gebouwen of privépatrimonium, alsook op investeringen m.b.t. het seniorenbeleid (rust- en verzorgingstehuizen, serviceflats enz.). Deze 2 domeinen vertegenwoordigen elk bijna 42% van de investeringsprojecten van de OCMW's (84% in totaal).

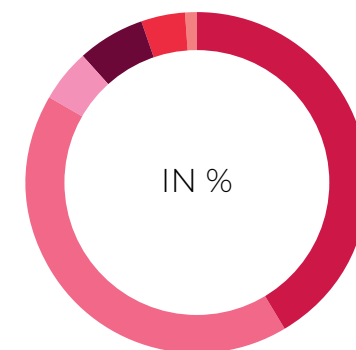
Uitsplitsing van de investeringsuitgaven volgens economische groep – Begrotingen 2022

	In mio EUR	In EUR/ inw.	Evolutie (tov 2021)
Investerings	139,4	114,0	-1,2%
Overdrachten (kapitaaltoelagen)	0,1	0,1	-94,3%
Schuld (kapitaalaflissing)	32,6	26,7	-0,3%
TOTALE BUITENGEWONE UITGAVEN	172,2	140,8	-1,9%

Evolutie van de investeringsuitgaven (stricto sensu) van de Brusselse OCMW's – Begrotingen 2015-2022 (in EUR per inwoner)

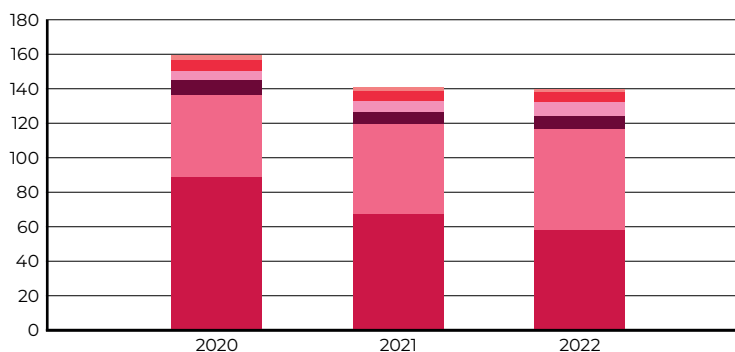

Verdeling van de investeringen volgens bestemming – Begrotingen 2022

- Administratie - Privépatrimonium: 42%
- Rusthuis: 42%
- Sociale Bijstand: 5%
- Gezins hulp: 6%
- Gezondheid - Huisvesting: 4%
- Varia: 1%

Evolutie van de investeringen volgens bestemming – Begrotingen 2020-2022

- Varia
- Gezondheid - Huisvesting
- Gezins hulp
- Sociale Bijstand
- Rusthuis
- Administratie - Privépatrimonium

(1) 'Buitengewone' uitgaven in de gemeenteboekhouding

